

piše Tea Trubić

Europski parlament ovaj tjedan donosi odluku o Direktivi za koju stručnjaci smatraju da će nepovratno uništiti internet. U četvrtak će zastupnici Europskog parlamenta odlučiti hoće li zauvijek promijeniti internet, na dnevnom redu plenarne sjednice u Strasbourgu je izglasavanje prijedloga Direktive o zaštiti intelektualnog vlasništva na internetu, čime će se odlučiti hoće li ona biti usvojena u svojoj trenutnoj, vrlo kontroverznoj verziji ili će biti vraćena na preradu.

Prijedlog je izazvao pravu buru negodovanja korisnika i internet-skih tvrtki, koji smatraju da će novi zakon biti pretvoren u oruđe za nadzor i kontrolu te da će upropastiti slobodu govora i uništiti internet kakav poznajemo. Zagovornici nove regulative pak tvrde da je samo riječ o nastojanju da se novinskim izdavačima, muzičarima i drugim kreatorima pošteno plati za korištenje njihovih originalnih sadržaja, jer bi agregatori sadržaja poput Googlea, Facebooka i YouTubea bili obvezni ili platiti za pravo da objavljuju te sadržaje ili koristiti filtre koji bi omogućili da se ti sadržaji ne pojavljuju.

SPORNE TOČKE Postoje dvije točke oko kojih je i nastao čitav problem. To su članak 11, kolokvijalno nazvan "porez na linkove", te članak 13, koji propisuje tzv. upload filter. Porez na linkove prisilio bi online platforme kao što su Facebook i Google da, primjerice, od medijskih izdavača kupe licence prije nego što objave linkove na njihove originalne sadržaje ili kopiraju te sadržaje. Upload filter bi pak trebao osigurati da ništa što se podiže na internet unutar EU ne krši ničija autorska prava.

Jedna od najglasnijih protivnica prijedloga Direktive bila je njemačka zastupnica u Europskom

Tri dana do odluke koja bi mogla promijeniti mreže

Crni četvrtak za internet?

Ako Europarlament izglasa novu Direktivu, bit će to kraj web-portala i blogova

Protivnici smatraju da će novi zakon biti pretvoren u oruđe za nadzor i uništiti slobodu govora, a zagovornici da će bolje štiti autorska prava

Uistinu smatram da ne pretjerujem kada kažem da usvajanjem trenutne verzije Direktive o zaštiti intelektualnog vlasništva na internetu europskoj slobodi prijete nevidena opasnost, kaže eurozastupnica Julia Reda

parlamentu Julia Reda koja zastupa interese Piratske stranke.

- Pozdravljam potrebu i napore da se autorima zaštite prava na internetu, stoga je važno naglasiti da se ne protivim cjelokupnom prijedlogu Direktive. Direktiva je toliko kontroverzna jedino zbog članaka 11 i 13. Uistinu smatram da ne pretjerujem kada kažem da usvajanjem njezine trenutne verzije, europskoj slobodi prijete nevidena opasnost - rekla je Reda u razgovoru za Jutarnji.

S njenim se stavom nimalo ne slaže predstavnik njemačkih pučana Axel Voss, kao ni većina zastupnika Europske pučke stranke.

- Posljedice usvajanja Direktive osjetit će samo i jedino velike internetske platforme, ali nikako i sami korisnici - naglasio je Voss na upit Jutarnjeg hoće li kontroverzni članci uistinu nepovratno promijeniti internet.

Otkad je zamijenio maltešku zastupnicu Theresu Camodini Cachia u zadatku da reformira autorska prava na internetu, Voss je

postao zaštitno lice Direktive. U brojnim je istupima naglašavao da u njenoj trenutnoj verziji nema nikakve opasnosti.

- Usvajanjem Direktive internet neće biti nepovratno uništen, nego jedino bolje reguliran - dodao je, naglasivši da je ona osmišljena jedino kako bi zaštitila interese autora kreativnog i intelektualnog sadržaja.

Najglasniji kritičari među europarlamentarcima navode da su osobno svjedočili lobiranju velikih novinskih agencija i grupacija, koji su uložili velik trud da osiguraju usvajanje Direktive u nepromijenjenom obliku. Prema njihovim svjedočanstvima, u lobiranju se najviše isticala njemačka novinska agencija Axel Springer, koja je bila osobito motivirana da se članak 11 usvoji nepromijenjeno.

- Velike novinske agencije jedine bi profitirale usvajanjem ove direktive zato što bi mogle naplaćivati korištenje svog sadržaja - naglašava Reda i dodaje da bi to

značilo kraj malog novinarstva, internet-portala i blogova.

Pravna formulacija spornih članaka jedna je od najčešćih kritika upućenih na Direktivu. Kritičari smatraju da su članci nedovoljno dobro pravno definirani da jasno isključe dionike na koje se regulativa neće primijeniti.

PREPREKA - Članak 13 ne može se sagledavati izvan konteksta članka 2 istog dokumenta zato što su navedeni članci osmišljeni tako da se pravno dopunjavaju - objasnio je Voss, naglasivši da članak 2 vrlo jasno definira koga se isključuje iz primjene Direktive.

Glasanje europarlamentaraca trenutno je jedina realna prepreka usvajanju Direktive, zato što ju je Odbor za pravna pitanja već

Usvajanjem Direktive internet neće biti nepovratno uništen, nego jedino bolje reguliran, tvrdi Axel Voss

službeno izglasao, dok je Vijeće EU najavilo da ima potrebnu većinu.

Prema trenutnim informacijama, prijedlog Direktive ima potporu više od 360 zastupnika, od 375 potrebnih za usvajanje.

Međutim, Voss i Reda složili su se u tome da trenutno ne postoji sigurnost da će Direktiva ovaj tjedan biti izglasana.

- Primjećujem da se stav zastupnika jako promijenio proteklih mjeseci, a to osobito primjećujem među zastupnicima Europske pučke stranke. Sve više zastupnika EPP-a mi obećava da Direktivu u ovom obliku neće podržati. Uistinu mislim da bismo ovaj tjedan mogli uspjeti! - naglasila je Reda, dodavši da je njezinu peticiju u mjesec dana potpisalo osjetno više kolega iz Europskog parlamenta.

Voss također nije siguran da će Direktiva biti automatski usvojena.

- Da budem iskren, nakon Brexita i Donalda Trumpa, ne bih se vi-

VEĆINA PROTIV

Kako će glasati hrvatski zastupnici u Parlamentu EU

BILJANA BORZAN

"Članci 11 i 13 su apsolutno neprihvatljivi i smatram da ostatak EP-a ne bi trebao podržati odluku tijesne većine JURI odbora."

TONINO PICULA

"Glasat ću protiv. Smatram da tekst treba vratiti na odbor i dodatno raspraviti te pokušati ostvariti bolji konsenzus unutar samog Parlamenta. Očito je da postojeći tekst izaziva nezadovoljstvo mnogih te njihova mišljenja trebamo uzeti u obzir."

DAVOR ŠKRLEC

"Smatram da prijedlog može ugroziti pravo na informiranje i zato vjerujem da ona u svom trenutnom obliku nije primjerena digitalnom dobu."

IVANA MALETIĆ

"Osobno smatram da članci 11 i 13 nisu dovoljno dobro rješenje, stoga ako ostanu u ovom obliku, glasat ću protiv Direktive."

MARIJANA PETIR

"Odluku o tome hoću li glasati za Direktivu u ovom obliku donijet ću sljedeći tjedan, nakon što se konzultiram sa svojim stranačkim kolegama."

DUBRAVKA ŠUICA

"Smatram da je važno omogućiti korisnicima da slobodno uživaju u djelima autora i kreativaca, ali da istovremeno ne ugrožavamo autorska prava. Razgovarat ću s autorom izvješća Axelom Vossom kako bih se bolje upoznala i donijela ispravnu odluku prije glasovanja."

še usudio prognozirati ishod glasanja zato što više nisam siguran da širenje dezinformacija nije dovoljno snažno da prevagne - rekao je Voss i optužio kritičare da šire "fake news".

KOMPROMIS U razgovoru je Reda naglasila kako poziva sve zastupnike Europskog parlamenta da neovisno o vlastitom stavu o Direktivi glasaju protiv ili suzdržano kako bi omogućili raspravu na plenarnoj sjednici. Smatra da je rasprava i razmjena suprotstavljenih stajališta u Europskom parlamentu osnova demokracije i kvalitetnog zakonodavstva. Najavila je da je i sama spremna na kompromise i ustupke, naglasivši kako je već poslala prijedlog kompromisnog rješenja na sjednicu Odbora za pravne poslove. S druge strane, Axel Voss je rekao da se generalno ne protivi kompromisnom rješenju, naglasivši da smatra da pronalazak rješenja koje bi bolje zastupalo interese autora kreativnog sadržaja nije izgledno.■